

A Fővárosi Ítéltábla a Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek - a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lendvai András ügyvéd) által képviselt **I. rendű alperes neve (I. rendű alperes címe)** I. rendű, a személyesen eljáró II. rendű alperes neve (II. rendű **alperes címe**) II. rendű, III. rendű alperes neve (III. rendű **alperes címe**) III. rendű és a Stefán és Pázmándi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Stefán Tamás ügyvéd) által képviselt IV. rendű alperes neve (**IV. rendű alperes címe**) IV. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. március 31. napján meghozott 36.G.44.632/2015/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. és a IV. rendű alperesnek személyenként 9525 (kilencezer-ötszázhuszonöt) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az E. Bank Zrt.-vel 2008. március 7. napján megkötött és közjegyzői okiratba foglalt, zálogjoggal biztosított deviza alapú kölcsönszerződésének 4.10. pontja a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet [a továbbiakban: Korm. rendelet] 1. § (1) bekezdés j) és b) pontja alapján tisztességtelen.

Az I. és IV. rendű alperes kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. A II-III. rendű alperes érdemi védekezést nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és marasztalta a felperest az I. és IV. rendű alperes perköltségében. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes keresete a közokiratba foglalt kölcsönszerződés végrehajtási záradékkal történő ellátása lehetőségét támadja a kölcsönszerződés 4.10. pontjának tisztességtelenségére hivatkozással. A közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátásának feltételeit a szerződés megkötésekor hatályos Vht. 21. §-a szabályozta, amelyeknek a perbeli kölcsönszerződés megfelel. A kölcsönszerződés végrehajtási záradékolása, tehát nem a szerződés keresettel támadott 4.10. pontjában meghatározott ténytanúsítványon, hanem a kölcsönszerződés közokiratba foglalásán, majd a követelés felmondás útján történő lejárttá tételén alapul. Mindez azt jelenti, hogy a kölcsönszerződést akkor is el lehet ellátni végrehajtási záradékkal, ha egyáltalán nem tartalmazná a keresettel érintett 4.10. pontban

meghatározott kikötést. A Bank a kölcsönszerződés végrehajtási záradékkal történő ellátása helyett dönthet úgy is, hogy bírósági peres eljárást kezdeményez a felperes ellen, a perrel érintett kikötés azonban ebben az esetben sem fordítja meg a bizonyítási terhet, mivel a követelések összegét minden esetben a banknak kell igazolnia. A bíróság ugyanis nem fogadhatja el kizárólag bank egyoldalú nyilvántartását a tartozás összegének meghatározásakor, ha azok helyességét az adós kétségbe vonja. A Vht. rendszerében egy közokiratba foglalt és közjegyző előtt felmondott kölcsönszerződést ugyanolyan végrehajtandó okiratnak kell tekinteni, mint a jogerős bírósági ítéletet. Az adós a végrehajtandó okiratban rögzített tartozásának összegét a végrehajtási eljárás során a Vht. 41. §-a vagy a Pp. 366. §-a alapján vitathatja.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereseti kérelemnek helyt adó döntés meghozatalát, míg másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében a felperes jogi érvelését nem cáfolta és indokolási kötelezettségét megsértette.

Előadta, hogy a perbeli kölcsönszerződés 4.10. pontja megfordítja a bizonyítási terhet abban az esetben, ha az adós a bank által vezetett nyilvántartásban foglaltakkal nem ért egyet, ezért e feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen. A perbeli kikötés alapján a felperes alávetette magát a bank által vezetett nyilvántartásokban foglalt adatoknak, amellyel lemondott annak lehetőségéről, hogy vita esetén kétségbe vonja a bank által meghatározott tartozás összegét. A perbeli kikötés és saját nyilvántartásai alapján meghatározott összeget a bank jogosult közjegyző előtt közokiratba foglaltatni, amelyet a Vht. 21. § (1) bekezdése alapján végrehajtási záradékkal lehet ellátni. Ez azzal a következménnyel jár, hogy a felperes az így vele szemben megindított végrehajtási eljárást megszüntetni, illetve korlátozni csak akkor tudja, hogy ha a bankkal szemben indított perben a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint bizonyítja a Pp. 369. § b) pontjában foglaltakat. Miután a perbeli kikötés alapján kizárólag a bank nyilvántartása tekinthető hitelesnek a felperes tartozása összegének meghatározásakor, így az feljogosítja a bankot arra, hogy kizárólag a saját nyilvántartásai alapján állapítsa meg, hogy a felperes teljesítését szerződésszerűen fogadja-e el, ebből következően a kikötés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjába is ütközik.

Az I. és IV. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmeikben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján. Kifejtették, hogy a perbeli szerződés tisztességtelenségét az Európai Unió Bírósága által kialakított teszt alapján kell megítélni, és ennek során vizsgálni kell, hogy a kikötés ténylegesen alkalmas-e arra, hogy a felek közötti egyensúlyt a fogyasztó hátrányára borítsa fel. A tisztességtelenségi teszt során az Európai Unió Bírósága a C-415/11. számú "Aziz" ügyben kifejtett álláspontja szerint azt kell vizsgálni, hogy a vitatott kikötés hiányában mi lett volna a szerződés tartalma az irányadó jogszabályi rendelkezések alapján, illetve a kikötés a fogyasztó hátrányára eltér-e az egyébként irányadó jogszabályi rendelkezésektől és ez az eltérés olyan tartalmú-e, amit a fogyasztó a kikötés egyedi megtárgyalása esetén valószínűsíthetően nem fogadott volna el. Mindezek mellett a kikötés akkor lehet tisztességtelen, ha azt ténylegesen előidézi a fogyasztó oldalán a hivatkozott jelentős hátrányt.

A régi Hpt. 206. §-a, a Hpt. 275. §-a, Fnyht. 17. §-a és a DH2 törvény 13. §-a előírja a Bank számára azt a kötelezettséget, hogy a kölcsönszerződés adatairól nyilvántartást vezessen. A perbeli kikötés a fenti rendelkezésektől nem tér el, és azt nem is lehet úgy értelmezni, hogy a felperes a vitatással kapcsolatos törvényi jogáról lemondott volna. A magyar piacon a perbeli szerződés megkötésekor az érintett kikötéshez hasonló kikötéseket általánosan alkalmaztak, amelyből az is következik, hogy a perbeli kikötést az ésszerűen eljáró, átlagos fogyasztó egyedi megtárgyalás esetén is elfogadta volna.

Az, hogy a perbeli kikötés a felperes jogait sértené a bizonyítási teher megfordításával fogalmilag kizárt, hiszen a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátására irányuló eljárásnak a kölcsönszerződés érdemi vizsgálata nem képezi részét. A Vht. ugyanakkor megfelelő feltételekkel és hatékonyan biztosítja a fogyasztók azon jogát, hogy a végrehajtást kérő követelésének összegét vagy akár annak jogalapját is vitassa a végrehajtási eljárás alatt. Tekintettel arra, hogy a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben a bizonyítási kötelezettség törvény alapján az adóst terheli, a kölcsönszerződés perrel érintett pontja a bizonyítási terhet nem fordítja meg, így annak tisztességtelensége a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján nem állhat fenn. A perbeli kikötés tehát a Vht. tekintetében a felperes semmilyen jogát nem érinti vagy korlátozza.

A kikötés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján sem tisztességtelen, mert nem jogosítja a bankot saját teljesítése szerződésszerűségének megállapítására. A felperes ebben a körben tévesen értelmezte a Korm. rendelet szabályát, mert az nem a fogyasztó, hanem a fogyasztóval szerződő fél teljesítésének megítélésére vonatkozik.

A IV. rendű alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes keresetét eljárásjogi alapon is el kell utasítani az I. és IV. rendű alperessel szemben. Az első fokú eljárásban a IV. rendű alperes maga kérte a perbelépése engedélyezését, amelyhez a felperes hozzájárult. A bírói gyakorlat szerint azonban egy szerződési rendelkezés tisztességtelenségének megállapításához nem csak az engedményes, hanem a szerződés átruházás címén jogutóddá váló fél, jelen esetben a ... Bank perben állása is kötelező. A felperes keresetét tehát az I. és IV. rendű alperesekkel szemben a keresetösségi jog hiányában is el kell utasítani.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla a döntéssel is egyetértett, annak jogi indokait azonban nem osztotta.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét annak érdemi vizsgálatát követően utasította el, miközben figyelmen kívül hagyta azt a kérdést, hogy a felperes igénye tárgyában az I. és IV. rendű alperessel szemben egyáltalán hozható-e érdemi döntés. A felperes szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítását kérte kereseti kérelmében, amely igény a vele szerződő fél vagy annak jogutódjával szemben érvényesíthető. A kereset érdemi vizsgálatának azért nem lett volna helye, mert az érvénytelenség megállapítását a felperes nem azzal a személlyel szemben kérte, aki a vele szerződő fél jogutódjának minősül. A 11. sorszámú beadványban a IV. rendű alperes mint engedményes - utalva arra, hogy I. rendű alperes jogutódja a szerződéses állomány átruházása folytán a ... Bank volt - bejelentette perbelépési szándékát, amelyet a felperes a IV. rendű alperes beadványának és mellékleteinek ismeretében azzal fogadott el, hogy az I. rendű alperes perből való elbocsátásához nem járult hozzá. A felperes tehát a szerződésátruházás és az engedményezés tartalmának tudatában tett nyilatkozatot arra nézve, hogy keresetét kivel szemben kívánja érvényesíteni. Az elsőfokú bíróság a felperesi nyilatkozatra figyelemmel hozta meg a 16/I. számú végzését, amelyben a IV. rendű alperes jogutódlásának megállapítása mellett az I. rendű alperes perből való elbocsátása iránti kérelmet elutasította.

A per alperesei közül így az I. rendű alperes korábban valóban a felperessel eredetileg szerződött E. Bank Zrt. jogutódja volt, azonban a szerződéses állomány átruházását követően a szerződő fél jogutódja már a ... Bank lett. A perben álló IV. rendű alperes ugyanakkor az engedményezési szerződéssel csak a kölcsönszerződésből eredő követelést szerezte meg, a szerződés a felperes, a II-

III. rendű alperes és a ... Bank között maradt fenn. Az engedményezés a szerződésátruházással szemben ugyanis csak szinguláris jogutódlást eredményez. Mivel a jelen per tárgya nem a követelésre, hanem a szerződés egyes feltételeinek érvényességére vonatkozik, a felperes által érvényesíteni kívánt igény sem az I., sem a IV. rendű alperessel szemben nem érvényesíthető. A perbeli jogutódlás esetén nem a kötelező perbenállás, hanem az igény érvényesíthetőségének körében kell értékelni, ha a felperes olyan jogutód perbelépéséhez járult hozzá, akivel szemben a perbeli igény tekintetében nem rendelkezik keresetösségi joggal. A kötelező perbenállás biztosítása érdekében hiánypótlásnak a keresetlevél hiányossága esetén van helye, de ha a már perben álló fél személyében következik be a jogutódlás, akkor a per érdemére vonatkozó anyagi jogi kérdés, hogy a felperes igénye az általa megjelölt személlyel szemben érvényesíthető-e.

A kifejtettkre figyelemmel az ítélet az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint - eltérő indokok alapján - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles az I. és IV. rendű alperesnél felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek összegét az ítélet az 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2018. január 16.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Matosek Edina s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: